

Utorok 3. októbra 2017

P8_TA(2017)0365

Riešenie problému zmenšujúceho sa priestoru občianskej spoločnosti v rozvojových krajinách

Uznesenie Európskeho parlamentu z 3. októbra 2017 o riešení problému zmenšujúceho sa priestoru občianskej spoločnosti v rozvojových krajinách (2016/2324(INI))

(2018/C 346/03)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 21 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),
- so zreteľom na článok 208 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),
- so zreteľom na článok 7 ZFEÚ, ktorým sa potvrdzuje, že EÚ by mala „zabezpečovať vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami, zohľadňujúc všetky svoje ciele“,
- so zreteľom na Chartu Organizácie Spojených národov,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv a ostatné zmluvy a nástroje Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“) týkajúce sa ľudských práv, najmä na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, ktoré boli prijaté 16. decembra 1966 v New Yorku, a na dohovor Organizácie Spojených národov o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien z roku 1979,
- so zreteľom na samit OSN o trvalo udržateľnom rozvoji a na výsledný dokument, ktorý prijalo Valné zhromaždenie OSN 25. septembra 2015 pod názvom Transformujeme náš svet: program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 ⁽¹⁾,
- so zreteľom na Európsky konsenzus o rozvoji,
- so zreteľom na Globálnu stratégiu pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie – Spoločná vízia, spoločný postup: silnejšia Európa, ktorý v júni 2016 predložila podpredsedníčka Komisie/vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) ⁽²⁾,
- so zreteľom na akčný plán pre ľudské práva a demokraciu na obdobie rokov 2015 – 2019, ktorý Rada prijala 20. júla 2015 ⁽³⁾,
- so zreteľom na plán spolupráce EÚ s organizáciami občianskej spoločnosti,
- so zreteľom na Dohodu o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej, podpísanú v Cotonou 23. júna 2000 (ďalej len „Dohoda z Cotonou“), a jej revízie z rokov 2005 a 2010,
- so zreteľom na Kódex dobrej praxe občianskej participácie v rozhodovacích procesoch, ktorý bol prijatý na Konferencii medzinárodných mimovládnych organizácií 1. októbra 2009,

⁽¹⁾ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁽²⁾ Dokument Rady 10715/16.

⁽³⁾ Dokument Rady 10897/15.

Utorok 3. októbra 2017

- so zreteľom na berlínske vyhlásenie z výročného zasadnutia základnej skupiny pôsobiacej v rámci platformy občianskej spoločnosti pre konsolidáciu mieru a posilnenie štátu, ktoré sa konalo od 6. do 9. júla 2016,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020 ⁽¹⁾, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 230/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj na podporu stability a mieru ⁽²⁾,
- so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2015/323 z 2. marca 2015 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond ⁽³⁾ a vyhlásenie I Dohody z Cotonou („Spoločné vyhlásenie o účastníkoch partnerstva“),
- so zreteľom na článok 187 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ⁽⁴⁾ (nariadenie o rozpočtových pravidlách),
- so zreteľom na viacročný orientačný program nástroja rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020 pre organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. septembra 2012 s názvom Korene demokracie a trvalo udržateľného rozvoja: spolupráca Európy s občianskou spoločnosťou v oblasti vonkajších vzťahov (COM(2012)0492),
- so zreteľom na rezolúciu Rady OSN pre ľudské práva z 27. júna 2016 o priestore občianskej spoločnosti ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na výročnú správu EÚ o ľudských právach a demokracii vo svete a politike EÚ na rok 2015,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2016 o zodpovednosti spoločnosti za vážne porušovania ľudských práv v tretích krajinách ⁽⁷⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. októbra 2016 o budúcnosti vzťahov medzi štátmi AKT a EÚ po roku 2020 ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na usmernenia Európskej únie o ľudských právach vrátane usmernení EÚ o ochrancoch ľudských práv a usmernení EÚ v oblasti presadzovania a ochrany slobody náboženského vyznania alebo viery, ktoré Rada prijala 24. júna 2013,
- so zreteľom na usmernenia pre medziparlamentné delegácie Európskeho parlamentu týkajúce sa presadzovania ľudských práv a demokracie počas ich návštev v krajinách mimo EÚ ⁽⁹⁾,
- so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 9. októbra 2013 s názvom Posilnenie postavenia miestnych orgánov v partnerských krajinách v záujme lepšej správy vecí verejných a účinnejšieho dosahovania výsledkov v oblasti rozvoja,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 77, 15.3.2014, s. 44.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 77, 15.3.2014, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 58, 3.3.2015, s. 17.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1.

⁽⁵⁾ C(2014)4865 v konečnom znení.

⁽⁶⁾ A/HRC/32/L.29.

⁽⁷⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0405.

⁽⁸⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0371.

⁽⁹⁾ <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201203/20120329ATT42170/20120329ATT42170EN.pdf>

Utorok 3. októbra 2017

- so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 24. februára 2015 s názvom Dôstojný život pre všetkých: od vízie k spoločným opatreniam,
 - so zreteľom na správu vysokého komisára OSN pre ľudské práva z 11. apríla 2016 o praktických odporúčaniach pre vytvorenie a zachovanie bezpečného a priaznivého prostredia pre občiansku spoločnosť, ktoré vychádzajú z osvedčených postupov a získaných skúseností⁽¹⁾, a na správy osobitného spravodajcu OSN o práve na pokojné zhromažďovanie a práve na združovanie,
 - so zreteľom na Správu o globálnych rizikách 2017 Svetového ekonomického fóra⁽²⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. februára 2017 o revízii Európskeho konsenzu o rozvoji⁽³⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 22. novembra 2016 o zvyšovaní účinnosti rozvojovej spolupráce⁽⁴⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júna 2016 o správe EÚ o súdržnosti politík v záujme rozvoja za rok 2015⁽⁵⁾,
 - so zreteľom na hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 12. mája 2016 o následných opatreniach a preskúmaní programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030⁽⁶⁾,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 22. októbra 2013 o miestnych orgánoch a občianskej spoločnosti: zapojenie Európy do podpory trvalo udržateľného rozvoja⁽⁷⁾,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rozvoj a stanovisko Výboru pre zahraničné veci (A8-0283/2017),
- A. keďže článok 21 Zmluvy o EÚ stanovuje, že činnosť Únie na medzinárodnej scéne – ktorá zahŕňa aj rozvojovú spoluprácu – sa musí riadiť zásadami demokracie, právneho štátu, univerzálnosti a nedeliteľnosti ľudských práv a základných slobôd;
- B. keďže občianska spoločnosť predstavuje popri verejnom a súkromnom sektore tretí sektor zdravej a slušnej spoločnosti; keďže občianska spoločnosť zahŕňa mimovládne a neziskové organizácie, ktoré pôsobia vo verejnom živote, vyjadrujú záujmy a hodnoty svojich členov a ďalších osôb a vychádzajú pritom z etických, kultúrnych, politických, vedeckých, náboženských či filantropických úvah;
- C. keďže občianska spoločnosť zohráva ústrednú úlohu pri budovaní a posilňovaní demokracie, monitorovaní právomoci štátu a presadzovaní dobrej správy vecí verejných, transparentnosti a zodpovednosti; keďže prítomnosť organizácií občianskej spoločnosti ako živé sily v spoločnosti má zásadný význam, pretože zabezpečujú potrebnú mocenskú protiváhu tým, že zohrávajú úlohu sprostredkovateľa a mediátora medzi obyvateľstvom a štátom a plnia funkciu strážcov demokracie; keďže početné skupiny občianskej spoločnosti sa usilujú zapojiť do procesu reformy ústavy s cieľom chrániť demokratické zásady a inštitúcie;
- D. keďže organizácie občianskej spoločnosti zahŕňajú široké spektrum ľudských práv vrátane práva na rozvoj, vzdelanie a rodovú rovnosť a vykonávajú činnosť aj v sociálnej a environmentálnej oblasti; keďže do občianskej spoločnosti patrí široké a rôznorodé spektrum skupín a cieľov vrátane nielen organizácií občianskej spoločnosti, ale aj MVO, skupín zaoberajúcich sa ľudskými právami a komunitných skupín, náboženských združení a spoločenstiev, organizácií na

⁽¹⁾ A/HRC/32/20.

⁽²⁾ http://www3.weforum.org/docs/GRR17_Report_web.pdf

⁽³⁾ Prijaté texty, P8_TA(2017)0026.

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0437.

⁽⁵⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0246.

⁽⁶⁾ Prijaté texty, P8_TA(2016)0224.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 208, 10.6.2016, s. 25.

Utorok 3. októbra 2017

ochranu osôb so zdravotným postihnutím, sociálnych hnutí a odborov, organizácií pôvodných obyvateľov, nadácií a organizácií zastupujúcich ohrozené, diskriminované a marginalizované osoby;

- E. keďže Dohoda z Cotonou uznáva občiansku spoločnosť ako kľúčového aktéra spolupráce medzi štátmi EÚ a AKT; keďže ukončenie platnosti dohody v roku 2020 poskytuje príležitosť na preskúmanie partnerstva a ďalšie rozšírenie účasti organizácií občianskej spoločnosti;
- F. keďže organizácie občianskej spoločnosti sa stali významnými subjektmi v oblasti globálnej rozvojovej pomoci, najmä pokiaľ ide o zabezpečovanie základných sociálnych služieb, verejné povedomie, podporu demokracie, ľudských práv a dobrej správy vecí verejných, mierové a inkluzívne spoločnosti, posilňovanie odolnosti osôb, rodín a miestnych spoločenstiev, boj proti násilnému extrémizmu a reakciu na humanitárne krízy;
- G. keďže, ako to vo svojich protokoloch a postupoch uznávajú medzinárodné inštitúcie, cirkvi, náboženské spoločenstvá a združenia, ako aj iné organizácie založené na náboženskom vyznaní alebo viere, patria medzi popredné subjekty, ktoré dlhodobo v teréne poskytujú rozvojovú a humanitárnu pomoc;
- H. keďže viacročný orientačný program nástroja rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020 v rámci tematického programu pre organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány zahŕňa ako prierezový prvok podporu prostredia priaznivého pre organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány; keďže cieľom tohto programu je posilniť hlas organizácií občianskej spoločnosti a ich účasť na rozvojovom procese partnerských krajín a podporovať politický, sociálny a hospodársky dialóg;
- I. keďže EÚ je najväčším darcom pre miestne organizácie občianskej spoločnosti v rozvojových krajinách a najdôležitejším subjektom v oblasti ochrany organizácií občianskej spoločnosti a obhajcov ľudských práv, a to na základe využívania a uplatňovania škály nástrojov a politík vrátane európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (ďalej len „EIDHR“), tematického programu nástroja rozvojovej spolupráce pre organizácie občianskej spoločnosti a miestne orgány verejnej správy, Európskej nadácie na podporu demokracie, plánov pre občiansku spoločnosť, ktoré boli prijaté v 105 krajinách, a strategických dokumentov pre jednotlivé krajiny;
- J. keďže počas uplynulého desaťročia bol zaznamenaný nárast občianskej spoločnosti na celom svete z hľadiska objemu, záberu, zloženia i vplyvu; keďže v rovnakom čase sa v rastúcom počte rozvojových i rozvinutých krajín zvýšila intenzita represívnych a silových opatrení voči organizáciám občianskej spoločnosti a ich aktivitám;
- K. keďže navyše v niektorých prípadoch nemusí byť v programoch, ktoré stanovujú medzinárodní darcovia, dôraz kladený na skutočné potreby organizácií občianskej spoločnosti, ktoré sú činné v teréne;
- L. keďže podľa správy o stave občianskej spoločnosti z roku 2016 bol rok 2015 pre občiansku spoločnosť bezútešným rokom, keďže vo viac ako stovke krajín boli občianske práva vážne ohrozené; keďže táto správa sa osobitne dotýka regiónov subsaharskej Afriky a Blízkeho východu a severnej Afriky (MENA), ktoré sú častejšie vystavené politickému stresu, konfliktom a nestabilite;
- M. keďže rastúci počet štátov zasahuje právnymi či administratívnymi prostriedkami proti organizáciám občianskej spoločnosti, okrem iného prijímaním restriktívnych zákonov, limitov financovania, prísnych postupov udeľovania licencií a represívnych daní;
- N. keďže v posledných rokoch znepokojivo pribúdajú správy o prenasledovaní, zastrášaní, označovaní za „zahraničných agentov“, svojvoľnom zatýkaní či zadržiavaní zamestnancov organizácií občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv, členov odborových organizácií, právnikov, intelektuálov, novinárov a náboženských vodcov a zvyšuje sa počet obetí týrania a násillia; keďže v niektorých krajinách k tomu dochádza úplne bezrestne a niekedy aj s podporou alebo so súhlasom orgánov;

Utorok 3. októbra 2017

- O. keďže ľudské práva sú univerzálne a neodňateľné, nedeliteľné, vzájomne závislé a prepojené; keďže schopnosť občianskej spoločnosti konať závisí od uplatňovania základných slobôd vrátane slobody združovania, pokojného zhromažďovania, prejavu, myslenia, svedomia, náboženského vyznania alebo presvedčenia a slobodného prístupu k informáciám;
- P. keďže existuje súvislosť medzi oslabenou občianskou spoločnosťou, obmedzeným politickým a občianskym priestorom, zvýšenou korupciou, sociálnou a rodovou nerovnosťou, nízkou úrovňou ľudského a sociálno-ekonomického rozvoja, ako aj nestabilitou a konfliktmi;
- Q. keďže všetky dôveryhodné a účinné opatrenia EÚ reagujúce na zmenšovanie občianskeho priestoru si vyžadujú presné a včasné posúdenie a pochopenie hrozieb a faktorov, ktoré obmedzenia vyvolali; keďže podmienkou takejto reakcie je aj koordinácia rozvojovej a politickej spolupráce s cieľom zabezpečiť súlad medzi všetkými vonkajšími i vnútornými nástrojmi vyslaním spoločného odkazu o význame slobodne fungujúcej občianskej spoločnosti, ako aj spolupráca na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni;
- R. keďže program trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, a najmä ciele trvalo udržateľného rozvoja č. 16 a 17, stanovujú, že je potrebné rozšíriť spoluprácu s občianskou spoločnosťou ako kľúčovým partnerom a faktorom pri podpore, vykonávaní a prieskume cieľov trvalo udržateľného rozvoja a následných opatreniach súvisiacich s týmito cieľmi;
1. domnieva sa, že skutočne nezávislá, rôznorodá, pluralitná a prekvitajúca občianska spoločnosť má kľúčový význam pre rozvoj a stabilitu krajiny, zabezpečenie demokratickej konsolidácie, sociálnej spravodlivosti, dodržiavania ľudských práv a budovanie inkluzívnej spoločnosti, z ktorej nie je nik vylúčený; ďalej pripomína, že občianska spoločnosť zohráva zásadnú úlohu pri dosahovaní cieľov trvalo udržateľného rozvoja;
 2. vyzdvihuje ústrednú úlohu občianskej spoločnosti na celom svete pri podpore demokracie, zabezpečovaní oddelenia pilierov moci a pri podpore transparentnosti, zodpovednosti a riadnej správy vecí verejných, najmä v boji proti korupcii a násilnému extrémizmu, ako aj jej priamy vplyv na hospodársky a ľudský rozvoj krajiny, ako aj udržateľnosť životného prostredia;
 3. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že uzatváranie priestoru občianskej spoločnosti v rozvojových krajinách prebieha neustále komplexnejším a domyselným spôsobom, proti ktorému sa ťažko bojuje a ktorý sa prejavuje legislatívnymi a daňovými opatreniami, obmedzovaním financovania, zvýšenou byrokraciou, požiadavkami na podávanie správ, bankovými opatreniami, kriminalizáciou a stigmatizovaním zástupcov organizácií občianskej spoločnosti, hanobením, všetkými formami obťažovania, represiou vykonávanou online a obmedzovaním prístupu na internet, cenúrou, svojvoľným zadržiavaním, rodovo podmieneným násilím, mučením a vraždami, najmä v štátoch zasiahnutých konfliktom; trvá na tom, že treba vystupovať proti taktike marginalizácie kritických hlasov, ktorú uplatňujú vládne i nevládne subjekty;
 4. vyjadruje znepokojenie nad tým, že organizácie občianskej spoločnosti, ktoré sú oprávnené prijímať finančné prostriedky zo zahraničia, môžu byť označené za zahraničných agentov, čo ich stigmatizuje a výrazne zvyšuje riziká, ktorým čelia; žiada EÚ, aby posilnila svoje nástroje a politiky v oblasti budovania inštitúcií a právneho štátu a zahrnula do nich účinné kritériá pre zodpovednosť a boj proti beztretnosti za svojvoľné zatýkanie, policajné násilie, mučenie obhajcov ľudských práv a iné zlé zaobchádzanie s nimi, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že ženy a muži prežívajú takéto zaobchádzanie odlišne;
 5. zdôrazňuje, že zmenšovanie priestoru občianskej spoločnosti je celosvetovým javom, ktorý nepostihuje len rozvojové krajiny, ale stále viac sa objavuje aj v tradičných demokraciách a krajinách so strednými a vysokými príjmami vrátane členských štátov EÚ a u niektorých jej najbližších spojencov; žiada EÚ a jej členské štáty, aby išli príkladom a dôsledne presadzovali základné práva občianskej spoločnosti a zamerali sa na negatívne trendy v tejto oblasti;
 6. trvá na tom, že štáty majú primárnu zodpovednosť a povinnosť chrániť všetky ľudské práva a základné slobody všetkých osôb a sú povinné vytvárať politické, právne a administratívne prostredie priaznivé pre slobodnú a fungujúcu občiansku spoločnosť, v ktorej je zaručené jej slobodné a bezpečné fungovanie, ako aj prístup k finančným prostriedkom vrátane financovania zo zahraničných zdrojov;

Utorok 3. októbra 2017

7. žiada EÚ, aby uznala, že vládam, politickým stranám, parlamentom a administratívam v prijímajúcich krajinách treba poskytnúť usmernenia k vypracovaniu stratégií, ktorých cieľom je vytvoriť náležité právne, správne a politické prostredie, ktoré umožní organizáciám občianskej spoločnosti účinne fungovať;

8. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že na celom svete rastie počet útokov na obhajcov ľudských práv; vyzýva EÚ, najmä PK/VP, aby prijali politiku, ktorá bude systematicky a jednoznačne odsudzovať vraždy obhajcov ľudských práv a akékoľvek pokusy o násilie páchané voči nim, o ich prenasledovanie, ohrozovanie, obťažovanie, násilné zmiznutie, väznenie či svojvoľné zatýkanie, aby odsúdili tých, ktorí sa takýchto činov dopúšťajú alebo ich tolerujú, a aby zintenzívnili verejnú diplomaciu tým, že budú otvorene a jednoznačne podporovať obhajcov ľudských práv; vyzýva delegácie EÚ a diplomatické zastúpenia členských štátov, aby aj naďalej aktívne podporovali obhajcov ľudských práv, najmä systematickým sledovaním súdnych konaní, návštevami obhajcov ľudských práv vo väzení a prípadne vydávaním vyhlásení k jednotlivým prípadom;

9. domnieva sa, že v prípadoch rýchleho a dramatického zmenšovania priestoru občianskej spoločnosti by mali členské štáty udeliť postihnutým MVO v oblasti ľudských práv či jednotlivým obhajcom ľudských práv verejnú uznanie na vysokej úrovni za ich prácu, napríklad tak, že ich navštívia počas oficiálnych návštev;

10. nabáda Komisiu, aby vypracovala usmernenia v súvislosti so slobodou pokojného zhromažďovania a slobodou združovania; žiada EÚ, aby v plnej miere vykonávala svoje stratégie v oblasti ľudských práv pre jednotlivé krajiny, aby zaviedla monitorovacie nástroje na účinné spoločné vykonávanie usmernenia EÚ o ochrancoch ľudských práv a aby zabránila medzerám v systéme ochrany a zaručila uplatňovanie sankcií za závažné porušovanie ľudských práv;

11. pripomína, že občianska spoločnosť zohráva dôležitú úlohu pri podpore slobody myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery, a opätovne zdôrazňuje svoju podporu vykonávaniu usmernení EÚ v oblasti presadzovania a ochrany slobody náboženského vyznania a viery;

12. zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité upevniť vzťah organizácií občianskej spoločnosti s občanmi a štátom s cieľom dosiahnuť skutočné zastúpenie spoločenstiev a volebných obvodov vrátane žien a organizácií na ochranu práv žien a všetkých zraniteľných skupín, ako aj s cieľom pomôcť zvýšiť účinnosť a zodpovednosť štátu pri zaisťovaní rozvoja a dodržiavaní všetkých ľudských práv;

13. víta dlhodobý záväzok a podporu, ktorú EÚ poskytuje občianskej spoločnosti v rozvojových krajinách, a opakuje svoju jednoznačnú výzvu, aby sa podpora a finančné prostriedky EÚ vynakladané na vytváranie slobodného prostredia priaznivého pre občiansku spoločnosť na celoštátnej a miestnej úrovni naďalej poskytovali a boli ešte zvýšené, a to aj prostredníctvom ročného programovania; žiada EÚ, aby diverzifikovala a maximalizovala spôsoby a mechanizmy financovania aktérov občianskej spoločnosti tým, že zohľadní ich osobitný charakter, a aby pritom neobmedzila ich manévrovací priestor alebo počet potenciálnych partnerov;

14. vyzýva EÚ, aby zabezpečila využívanie finančných prostriedkov EÚ na dlhodobú podporu, ako aj na núdzové zásahy, s cieľom pomôcť najmä ohrozeným aktivistom občianskej spoločnosti;

15. pripomína, že občiansku účasť a silu občianskej spoločnosti treba posudzovať ako ukazovatele demokracie; dôrazne nabáda, aby boli do každej medziparlamentnej diskusie o demokracii zahrnutí členovia organizácií občianskej spoločnosti a aby bola občianska spoločnosť zapojená do konzultácií o všetkých právnych predpisoch, ktoré sa jej dotýkajú;

16. žiada EÚ, aby aj naďalej vyvíjala činnosť zameranú na prehlbenie autonómie občianskeho priestoru, a to nielen vykonávaním svojich rozvojových politík a politík v oblasti ľudských práv, ale aj zahrnutím všetkých ostatných vnútorných a vonkajších politík, vrátane spravodlivosti, vnútorných vecí a obchodnej a bezpečnostnej politiky, v súlade so zásadou súdržnosti politík v záujme rozvoja;

17. varuje EÚ a jej členské štáty pred zhovievavejším prístupom k zmenšovaniu priestoru občianskej spoločnosti a ďalším otázkam v oblasti ľudských práv v prípade, ak ide o krajiny, s ktorými EÚ spolupracuje na riešení otázok migrácie; zdôrazňuje, že zmenšovanie priestoru občianskej spoločnosti a porušovanie ľudských práv môže prispievať k nútenej migrácii;

Utorok 3. októbra 2017

18. zdôrazňuje, že riešenie problému zmenšujúceho sa priestoru občianskej spoločnosti si vyžaduje jednotný a konzistentný prístup vo vzťahu EÚ k tretím krajinám; žiada EÚ a jej členské štáty, aby sa aktívne zaoberali základnými príčinami zmenšujúceho sa priestoru občianskej spoločnosti, a to najmä tým, že budú systematicky podporovať slobodnú a zodpovednú angažovanosť organizácií občianskej spoločnosti a ich zapojenie do dvojstrannej a mnohostrannej spolupráce ako partnerov v rámci politického, hospodárskeho a sociálneho dialógu; žiada v tejto súvislosti EÚ, aby vzala do úvahy rôznu veľkosť, kapacitu a odbornosť organizácií občianskej spoločnosti;

19. nabáda EÚ, aby prevzala úlohu aktívneho sprostredkovateľa a podporovala inštitucionálne mechanizmy a iniciatívy s účasťou mnohých zainteresovaných strán v oblasti posilňovania dialógu a aby vytvárala pevnejšie a širšie koalície a partnerstvá medzi vládami, organizáciami občianskej spoločnosti, miestnymi orgánmi a súkromným sektorom rozvojových krajín, a to v prostredí priaznivom pre občiansku spoločnosť; zdôrazňuje dôležitosť bezpečného priestoru pre takéto dialógy;

20. žiada EÚ, aby monitorovala opatrenia proti terorizmu, ako aj aspekty právnych úprav v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a transparentnosti a aby zabezpečila, aby neobsahovali nezákonné limity pre financovanie a aktivity organizácií občianskej spoločnosti; v tejto súvislosti znovu pripomína, že odporúčania Finančnej akčnej skupiny (FATF) by sa nemali vykladať a uplatňovať spôsobom, ktorý neprimerane obmedzuje priestor občianskej spoločnosti;

21. pripomína, že súkromný sektor je kľúčovým partnerom pri dosahovaní cieľov trvalo udržateľného rozvoja a zohráva dôležitú úlohu pri podpore priestoru občianskej spoločnosti a presadzovaní priaznivého prostredia pre organizácie občianskej spoločnosti a odborové organizácie, najmä opätovným potvrdzovaním sociálnej zodpovednosti podnikov a povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľských reťazcoch, a využívaním verejno-súkromných partnerstiev;

22. znovu pripomína povinnosť súkromného sektora dodržiavať ľudské práva, ako aj najprísnejšie sociálne a environmentálne normy; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby sa aj naďalej aktívne zapájali do úsilia OSN o vypracovanie medzinárodnej zmluvy, podľa ktorej budú podniky zodpovedné za každé zapojenie do porušovania ľudských práv, a aby zaviedli posudzovanie rizika v oblasti ľudských práv pre verejné obstarávania a investície;

23. vyjadruje presvedčenie, že obchodné a investičné dohody uzatvorené EÚ a jej členskými štátmi nesmú priamo ani nepriamo mariť presadzovanie a ochranu ľudských práv a priestoru občianskej spoločnosti v rozvojových krajinách; domnieva sa, že záväzné doložky o ľudských právach v obchodných dohodách sú vplyvným nástrojom na otváranie priestoru občianskej spoločnosti; vyzýva Komisiu, aby posilnila úlohu aktérov občianskej spoločnosti v inštitúciách, ktoré sa zaoberajú obchodnými dohodami, vrátane domácich poradných skupín a poradných výborov dohôd o hospodárskom partnerstve (DHP);

24. vyzýva Komisiu, aby vypracovala rámec pre monitorovanie nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti s osobitným zreteľom na ľudské práva;

25. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby stanovili najlepšie postupy a vypracovali jasné kritériá a ukazovatele pre zmenšujúci sa priestor občianskej spoločnosti v kontexte akčného plánu EÚ pre ľudské práva a demokraciu a preskúmania európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) v polovici trvania s cieľom zistiť skutočný pokrok.

26. vyzýva všetkých aktérov EÚ, aby na viacstranných fórach účinnejšie presadzovali posilnenie medzinárodného právneho rámca na podporu demokracie a ľudských práv okrem iného spoluprácou s mnohostrannými organizáciami ako je OSN vrátane osobitných postupov OSN a mechanizmu všeobecného pravidelného preskúmania (UPR) Rady OSN pre ľudské práva a s regionálnymi organizáciami, ako sú Organizácia amerických štátov (OAS), Africká únia (AU), Združenie národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN), Liga arabských štátov (LAS) a pracovná skupina Spoločenstva demokracií pre umožnenie činnosti a ochranu občianskej spoločnosti; pripomína, že je dôležité, aby Únia začala so všetkými partnerskými krajinami inkluzívny dialóg o ľudských právach, a to s účasťou organizácií občianskej spoločnosti; vyzýva Úniu aj jej členské štáty, aby posilnili svoje programy týkajúce sa dobrej správy vecí verejných s tretími krajinami a podporovali výmenu osvedčených postupov v oblasti zapojenia organizácií občianskej spoločnosti do rozhodovacieho procesu a ich účasti na ňom; považuje za potrebné podporovať trojstranný dialóg medzi vládami, EÚ a organizáciami občianskej spoločnosti, a to aj o zložitých otázkach, ako je bezpečnosť a migrácia;

27. požaduje vytvorenie mechanizmu monitorovania zmenšujúceho sa priestoru a včasného varovania v spolupráci s príslušnými inštitúciami EÚ, ktorý dokáže monitorovať hrozby namierené voči priestoru občianskej spoločnosti a obhajcom ľudských práv a vyslať varovanie vždy, keď budú k dispozícii dôkazy o tom, že rozvojová krajina pripravuje prijatie nových závažných obmedzení občianskej spoločnosti, alebo keď vláda využíva vládou organizované mimovládne

Utorok 3. októbra 2017

organizácie, aby predstierala existenciu nezávislej občianskej spoločnosti, a to s cieľom, aby EÚ bola schopná reagovať skôr, koordinovane a konkrétne;

28. vyzýva EÚ, aby zvýšila podporu plnému zapojeniu a posilneniu postavenia menších a ďalších zraniteľných skupín, napríklad osôb so zdravotným postihnutím, pôvodného obyvateľstva a izolovaných obyvateľov do kultúrnych, sociálnych, hospodárskych a politických procesov; vyzýva v tejto súvislosti štáty, aby zabránili tomu, aby ich právne predpisy a politiky komplikovali týmto osobám uplatňovanie svojich ľudských práv, ako aj vykonávanie aktivít občianskej spoločnosti, ktorá ich práva bráni;

29. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v súčasnosti, keď je celosvetový terorizmus na vzostupe, chýbajú organizácie, ktoré by pomáhali obetiam terorizmu v tretích krajinách; zdôrazňuje preto naliehavú potrebu vytvoriť pre takéto organizácie bezpečné prostredie, aby mohli chrániť obeť terorizmu;

30. vyzdvihuje mimoriadne dôležitú úlohu, ktorú z hľadiska sociálneho pokroku zohrávajú ženy a organizácie v oblasti práv žien vrátane mládežníckych hnutí; žiada EÚ, aby trvala na tom, že je potrebné podporovať posilnenie postavenia žien a vytvorenie bezpečného a priaznivého prostredia pre ženské organizácie občianskej spoločnosti a obhajcov práv žien a zamerať sa na konkrétne formy rodovo motivovaného útlatu, a to najmä v konfliktných regiónoch;

31. zdôrazňuje význam aktívnej podpory politík a opatrení, ktoré sa týkajú práv žien vrátane sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv;

32. opätovne zdôrazňuje význam systematického začleňovania prístupu založeného na ľudských právach do rozvojovej politiky EÚ s cieľom integrovať zásady ľudských práv a právneho štátu do rozvojovej činnosti EÚ, ako aj časového zladenia činností týkajúcich sa ľudských práv a rozvojovej spolupráce;

33. pripomína dôležitosť regionálnej spolupráce pre posilňovanie priaznivého prostredia pre občiansku spoločnosť; nabáda rozvojové krajiny, aby presadzovali dialóg a najlepšie postupy v oblasti ochrany občianskej spoločnosti a spolupráce;

34. víta plány spolupráce EÚ s občianskou spoločnosťou ako účinný nástroj a ako možný nový rámec EÚ pre spoluprácu s občianskou spoločnosťou; považuje za najvyššiu dôležitosť, aby boli organizácie občianskej spoločnosti zapojené nielen do procesu konzultácií, ktorý predchádza vypracovaniu týchto plánov, ale aj do ich vykonávania, sledovania a preskúmania;

35. zaväzuje sa, že každoročne a v úzkej spolupráci s príslušnými subjektmi z príslušných inštitúcií a MVO vytvorí zoznam krajín, v ktorých je priestor občianskej spoločnosti najviac ohrozený;

36. žiada PK/VP, aby pravidelne zaraďovala do programu rokovaní Rady pre zahraničné veci diskusiu a následné opatrenia, pokiaľ ide o úsilie EÚ dosiahnuť prepustenie obhajcov ľudských práv, humanitárnych pracovníkov, novinárov, politických aktivistov, osôb väznených za ich náboženské alebo morálne presvedčenie a ďalších osôb väznených v dôsledku zmenšujúceho sa priestoru občianskej spoločnosti;

37. víta ustanovenie kontaktných miest pre ľudské práva a občiansku spoločnosť v delegáciách EÚ určených na zlepšovanie spolupráce s miestnou občianskou spoločnosťou, najmä pokiaľ ide o poskytovanie pomoci zraniteľným a marginalizovaným skupinám a jednotlivcom; vyzýva delegácie EÚ, aby poslancov národných parlamentov, vlády a miestne orgány systematicky informovali o zmenšujúcom sa priestore občianskej spoločnosti a ochrane aktivistov a aby naďalej spolupracovali s organizáciami občianskej spoločnosti počas programového cyklu fondov EÚ a ich následného sledovania, a to aj v prípadoch postupného ukončovania dvojstrannej spolupráce; žiada ďalej delegácie EÚ, aby pravidelne a transparentne informovali občiansku spoločnosť o finančných prostriedkoch a možnostiach financovania;

38. žiada EÚ a jej členské štáty, aby do svojich dvojstranných vzťahov systematicky zahrňali otázku zmenšujúceho sa občianskeho priestoru a aby využívali všetky dostupné nástroje a prostriedky vrátane rozvoja a obchodu s cieľom zaistiť, aby partnerské krajiny dodržiavali svoj záväzok chrániť a garantovať ľudské práva; vyzýva EÚ, aby podrobne sledovala zapojenie aktérov občianskej spoločnosti v partnerských krajinách a naliehala na vlády, aby zrušili všetky zákony, ktoré sú

Utorok 3. októbra 2017

v rozpore so slobodou zhromažďovania a združovania; nazdáva sa v tejto súvislosti, že EÚ by mala zaviesť pozitívnu podmienenosť rozpočtovej podpory, pokiaľ ide o akékoľvek obmedzenie priestoru občianskej spoločnosti;

39. zdôrazňuje, že západná občianska spoločnosť by mala poskytovaním odborných znalostí podporovať vznik a posilňovanie mimovládnych organizácií, aby im pomohla prispievať k rozvoju vo svojich krajinách;

40. výrazne podporuje využívanie synergického účinku medzi nástrojmi EÚ na financovanie vonkajšej činnosti v záujme podpory občianskej spoločnosti a vyzýva na komplexné zmapovanie celkového financovania občianskej spoločnosti zo strany EÚ na úrovni jednotlivých krajín s cieľom zabrániť zdvojeniu či prekryvaniu a pomôcť odhaliť prípadné medzery a potreby v oblasti financovania;

41. nabáda EÚ, aby prijala usmernenia pre partnerstvo v oblasti rozvojovej spolupráce s cirkvami, organizáciami založenými na náboženskom vyznaní a vedúcimi náboženskými predstaviteľmi, a to na základe skúseností z medzinárodných organizácií a programov (napr. UNICEF, Svetovej banky, WHO alebo Rozvojového programu Organizácie Spojených národov) a osvedčených postupov v členských štátoch a v zahraničí;

42. dôrazne odporúča lepšiu ochranu zástupcov organizácií občianskej spoločnosti v tretích krajinách s cieľom zamerať sa na odstránenie akejkoľvek prípadnej nevraživosti voči nim;

43. víta väčšiu flexibilitu, ktorú poskytujú viaceré finančné nástroje EÚ v oblasti rozvojovej spolupráce, ktorá okrem iného umožňuje ľahšiu registráciu žiadateľov o granty a v prípade potreby zachovanie dôvernosti pre príjemcov; domnieva sa však, že je možné urobiť viac pre to, aby sa na osobitné situácie v jednotlivých krajinách reagovalo čo najvhodnejšie a najprimeranejšie, vrátane poskytovania viac informácií v súvislosti s pripravovanými výzvami na predkladanie návrhov, viacerých možností financovania, pravidelnejších aktualizácií plánov a ich verejnej dostupnosti, harmonizácie a zjednodušenia spôsobov financovania a podpory organizácií občianskej spoločnosti pri ich administratívnych postupoch;

44. žiada Komisiu, aby do viacročného orientačného programu nástroja rozvojovej spolupráce na obdobie 2018 – 2020 začlenila tematickú celosvetovú výzvu na predkladanie návrhov s osobitným zameraním na problematiku zmenšujúceho sa priestoru občianskej spoločnosti;

45. žiada Komisiu, aby zvýšila prostriedky európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) na riešenie problému zmenšujúceho sa priestoru občianskej spoločnosti a postavenia obhajcov ľudských práv; vyjadruje poľutovanie nad tým, že ročné sumy sú v niektorých krajinách na extrémne nízkej úrovni; vyzýva Komisiu, aby identifikovala nové formy aktivizmu, ktoré by sa mali financovať z EIDHR, a to prijatím komplexného prístupu k organizáciám občianskej spoločnosti, a aby pokračovala v úsilí o zavedenie flexibilnejšieho a zjednodušeného postupu získavania finančných prostriedkov EIDHR, najmä pre mladých ľudí, vrátane výraznejších výnimiek pre obzvlášť ohrozené organizácie občianskej spoločnosti a podpory neregistrovaným skupinám, ktoré by mali byť napokon uznané príslušnými orgánmi; domnieva sa, že väčší dôraz by sa mal klásť na podporu miestnych skupín a subjektov, keďže otázky ľudských práv sú často reálnejšie a naliehavejšie pociťované na miestnej úrovni; znovu zdôrazňuje význam EIDHR pri poskytovaní naliehavej priamej finančnej a materiálnej podpory ohrozeným obhajcom ľudských práv a núdzového fondu, ktorý delegáciám EÚ umožňuje, aby im ad hoc poskytovali priame granty; uznáva význam koalícií alebo konzorcií medzinárodných a vnútroštátnych aktérov občianskej spoločnosti pre uľahčenie práce miestnych mimovládnych organizácií a ich ochranu pred represívnymi opatreniami; žiada Komisiu, ESVC a členské štáty, aby podporovali účinné spoločné vykonávanie usmernení EÚ o ochrancoch ľudských práv vo všetkých tretích krajinách, v ktorých je občianska spoločnosť ohrozená, a to prijímaním miestnych stratégií na účely ich plného vykonávania;

46. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.
